

פרשת השבוע – "לך לך"

"אל נא תדאגו למי שהולך באטיות, אלא למי שחדל מללכת."
[אמרה סינית]

ושוב נמשכת אל פרשת השבוע למצוא את המסר הנסתר בה. מחפשת לבהון מי היא אותה דמות אנדית השומעת "קול קורא", אוספת הפציה ויוצאת לדרך חדשה. מהו הכוח המפעיל את האיש ההוא לנטוש את כל המוכר לו, את מחוזות ילדותו, את התרבות עליה גדל, את "בית אביו" ולצאת למסע על סמך הבטחה – "הארץ אשר אראך".

התורה היא נצחית. שופכת אור ותובנות על המסע הרוחני של כל אחד ואחד מאתנו בסיפוריה, לכן המשפט הפותח את הפרשה מעלה לא מעט שאלות: למה המספר המקראי צריך להשתמש בלשון הציווי של "לך-לך מארץך וממולדתך ומבית אביך"? הרי בסיום הפרשה הקודמת אפשר היה לראות שתרח אבי אברהם כבר התחיל את המסע עם משפחתו המורחבת, עבדיו וכל אשר לו "ויצאו אתם מאור כשדים, ללכת ארצה פנען" (בראשית י"א ל"א).

מהי "אור כשדים" של ימינו? והאם אברהם פותח בפנינו את תרבות ה"סמוך עליי יהיה בסדר" או מעלה מסר רוחני עמוק המשליך אל מציאות חיינו?

אברהם עוזב את כל המוכר לו ויוצא לדרך, מבין את חשיבות המסע שיצא אליו כמעט מחוסר ברירה, ועדיין למרות שכבר החל את המסע, עולות בו תהיות והרהורים על מה שלקה אתו ומה שהשאיר מאחור. הוראת הציווי "לך לך" אומרת: אל תהרהר! התחלת ללכת, תמשיך ואל תעצור. בחרת ללכת בדרך חדשה, דרך שאינה מוכרת לסביבתך, שאינה מוכרת לך – הרגליך שלך, והרגליהם שלהם, לא בהכרח יוכלו להכיל את הבחירה שלך. התקרבות אל האמת שלך, אל הרצון העמוק שלך לשינוי עשויה להפחיד את הסובבים אותך, מפני שהם מבקשים להחזיק בהרגליהם. שהרי חלק נכבד מהספקות שעולות כך נוצרים משיח העולה מתוך הסביבה שלך.

לכן אברהם מצווה לעזוב פיזית את המוכר לו – את "אור כשדים". כל שיש באמתחתו היא האמונה החזקה והיכולת לסמוך על הדבר הנשגב הזה המורה לו ללכת, שאותו עדיין אינו מבין.

במסעו של אברהם, סדר פעולות היציאה הוא הפוך [אם נסתכל בצורה לוגית], שהרי אדם היוצא לדרך יוצא תחילה מפתח ביתו, אחר ממולדתו ורק בסוף מארצו. לא, זו אינה טעות טכנית אלא חשיבה עמוקה העטופה

באנרגיה של חסד. המספר המקראי מודע לקושי המלווה אדם הבוחר לצאת למסעו הרוחני, בו עליו לעקור מתוכו את כל המוכר לו ולכן מאפשר לפעול בסדר "הפוך" – מהקל אל הכבד.

תחילה יש לפרוש מן המידות הרעות שבאות מצד הארץ, לצאת מ"אור כשדים", מכול המוכר שכובל אותו: האנו, הכבוד, העבדות לחומר ומדד ההצלחה החברתית. התרחקות פיזית מקלה על התהליך.

בשלב השני עליו לפרוש ממולדתו. מה"תבניות" עליהן חונך. ואחר מבית אביו – מאותו רובד פנימי הדורש שינוי עמוק של פגמים הטבועים בו של מחשבות מעכבות שהפכו לחלק מאישיותו ושאותם קשה יותר לעקור.

לכן סדר הפעולות לכאורה הפוך. עליו לעקור מתוכו את כל המוכר והידוע, עד שיהיה בתוכו ריק מוחלט מפני שרק מתוך אפלת הריק – יכול האדם להתחיל את מסע נשמתו.

הציווי של "לך לך" מהדהד בתודעה של כל אחד מאתנו החפץ לצאת למסע לחיפוש ייעוד נשמתו, גם אם בתחילת המסע, היעוד לא בהכרח ברור או ידוע. נכון, לא כל אחד מאתנו יכול לעקור מביתו ולשנות את מקום מגוריו, אבל כל אחד יכול לצאת מ"אור כשדים" שבתוכו, שהרי לכולנו יש מחשבות טועות, בלבולים, ספקות, פחדים והרהורים כאשר אנו בוחרים לצאת לחפש את הארץ המובטחת. יש בנו את הליקויים, יש את התכונות המעכבות המושרשות בנו שכל כך קשה לעקרם מתוכנו.

ובכול זאת עולה הציווי "לך לך" בדרכך שלך בבדידותך, מפני שהאתגר הגדול הוא אומץ הלב לפעול אחרת, לצאת "מהקופסא", לשבור את ה"מטריקס" והאמיצים פורצי ומפלסי הדרך – בודדים הם, אך מחויבים הם ללכת מפוקחים "אל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ", כי לאחר שבחרת לעזוב את המוכר והידוע ולצאת למסע אל הארץ היא, עליך לדעת מהם חסרונותיה למול מעלותיה. "הארץ היא" מועדת לפורענות, מפני שהיא שוכנת בנקודת מפגש אסטרטגית ומעצם מיקומה היא קורצת לכובשים פוטנציאלים, הרוצים לשבות אותה להחזירה לאחור. ובכול זאת למרות שחסרונותיה רבים ממעלותיה, היא הארץ הנבחרת – ארץ האתגר הרוחני.

"במסעך אל האמת שלך, אל תחשוש מאותן תומות העומדות בדרכך, מפני שהן כולן אחיזת עיניים. וצריך אדם להתגבר ולעבור דרכן כי באמת אינן תומות כלל" (רבי נחמן מברסלב).

